

Hét Határ

Református hitéleti lap

XVII. évfolyam 11. szám

2013. november

PRO PANNONIA REFORMATATA

A Dunántúli Református Egyházkerület Kaposváron megtartott közgyűlésén, ünnepélyes keretek között átadták a Pro Pannonia Reformatata díjakat. A két kitüntetett Bányai László és Kovács Attila nyugalmazott lelki-

pásztorok. A díjazottak szolgálatát Dr. Huszár Pál főgondnok és Imre Bálint esperes méltatta

OKTÓBER 31 UTÁN

Vitára senki sem jelentkezik.
De a tételek világgá röpködnek,
mint fészekhágyó madarak.
Már nyomtatott lapon suhannak,
most még latinul,
holnap németül,
azután mindenféle nyelven.
S a witembergi szerzetes,
teológia tudós tanára
döbbenve nézi röptüket:

„Istenem, Istenem!
Ha Te játékot akarsz kezdeni
szegény szolgálóddal, énevelem,
Temagadért cselekedj egyedül!
S oltalmaz, bele ne keverjem
tulajdon bölcsességemet!”

A tételmadarak suhanó röptét
megállítani többé nem lehet.

Luther lázasan írni kezdi hát
tétéleinek magyarázatát:
„Az egyház reformációra szorul.
És az nemcsak a pápák dolga,
hanem az egész nagyvilágé,
de méginkább magáé az Istené.
Mikor jön el, Ő tudja egyedül.”
És mélyet sóhajt: Bár ma kezdené!
Bár ma virradna boldog hajnala!

Nem sejtí még, hogy, amit várva vár,
Isten már el is kezdte – általa.

ELHUNYT FÜR LAJOS

Október 22-én, életének 83. évében elhunyt Für Lajos történész, politikus, korábbi honvédelmi miniszter, a dunamelléki egyházkerület egykori főgondnoka.

Für Lajos 1930. december 21-én született a Vas megyei Egyházasrádócon, református vallású kisparszti szülők gyermekeként. Már Debrecenben, 1954-ben szerzett történelemtanári diplomát és az egyetemen kezdett dolgozni. 1956-os forradalomban vállalt debreceni szerepvállalása miatt rövid időre internáltak, majd még 56 végén Franciaországba távozott, ahonnan 57-ben visszatért. Előbb munkanélküli volt, majd a tiszántúli egyházkerület nagykönyvtárában dolgozott.

Rakodómunkásként, majd pedagógus-

ként is dolgozott, a tudományos kutatáshoz csak 1964-től, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban térhetett vissza. A felsőoktatásban csak a 70-es évek végén juthatott álláshoz, az ELTE docense 87-ben lett. A szocialista rendszer bomlásának megindulásával közéleti aktivitása is megnőtt; részt vett a 87-es lakitelki találkozón és a Magyar Demokrata Fórum alapító tagja lett. Az MDF elnökségi tagja, majd, amíg a közvetlen elnökválasztás esélye fennállt, a párt köztársasági elnökjelöltje.

1990-98-ig a parlament tagja, 90-94-ig, Antall József, illetve Boross Péter kormányában egyaránt honvédelmi miniszter, 94-96-ig az MDF elnöke. A dunamelléki egyházkerület főgondnoki tisztét 1997-98-ban látta el.

www.reformatus.hu

Túrmezei Erzsébet

A TÉKOZLÓ FIÚ

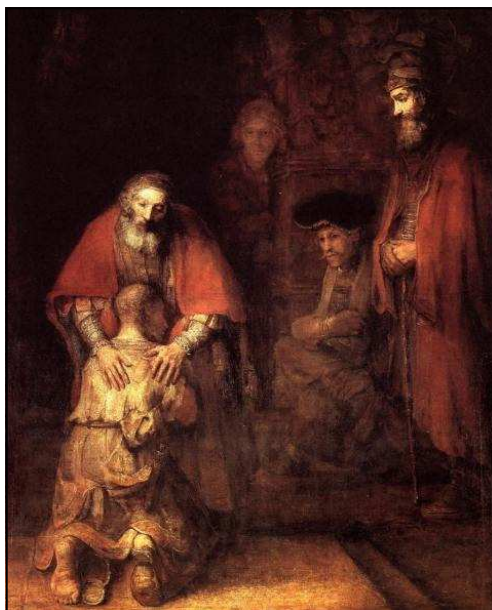
És útra kelve el is ment az apjához. Még távol volt, amikor apja meglátta őt, megszánta, elébe futott, nyakába borult, és megcsókolta őt. A fiú ekkor így szólt hozzá: Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek. Az apa viszont ezt mondta szolgálóinak: Hozzátok ki hamar a legszebb ruhát, és adjátok reá, húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábára! Azután hozzátok a hízzott borjút, és vágjátok le! Együnk, és vigadjunk, mert ez az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltott. És vigadozni kezdtek. Luk 15, 20-24

Lukács evangéliumának 15. részében 3 példázatot olvashatunk. Mindegyik egy elveszetről szól. Ezt a történetet a Tékozló fiú példázataként ismerjük. Nevezük most inkább úgy, ahogy az apja beszél róla: „ez az én fiam... elveszett (és megtaláltatott)”. Az elveszett fiúról szóló példázat a megtérés emberi dimenzióját tárja elénk. Bemutatja azt a hosszú utat, amelyen egyre távolabb kerülünk Istentől és az Ő akaratától. Jól leírja azt a folyamatot és lelki vívódást, amíg bűnbánatra jutunk, megfordul az életünk és elindulunk hazafelé az atyai házba.

Ebből a történetből megérthetjük, hogy **miért van szükségünk megtérésre. Azért, mert messze kerülünk Istentől**, úgy mint ez a fiú az atyai háztól. Úgy teszünk, mint ő, vagyis mi szabunk irányt életünknek. Nagy útra indulunk, nagy dologra vállalkozunk, amikor magunk akarunk boldogulni ebben a világban, az élet minden területén. Talán ahhoz a nagy mérföldkőhöz lehetne hasonlítani, amikor valaki odaáll szülei elé, hogy elköltözik és most már önálló akar lenni. A kisebbik fiú is ezt tette, csak úgy, hogy magával vitte az örökségét is. Szabad és önálló akart lenni. Élni akart, igazán habzsolni az életet. Ma sem ritkaság ez a gondolkodás. „Nem járok templomba, mert akkor nem mehetek el szórakozni vagy elveszi azt a kis időmet, amit otthon tölthetek.” Eltávolodunk Istentől – fizikailag és lelkileg is. A fiú messze ment, idegen földre. Olyan messze, amilyen messze el tudott menni. És hova ért? A dorbézolástól, a szórakozástól a disznók vályújáig. Tudta, hogy mit csinál. Ő választotta ezt. Sajnos belőlünk sem hiányzik ez a magatartás. Tudatosan

rugódzunk Isten ellen, tudatosan ignoráljuk és sodródunk az élet eseményeivel anélkül, hogy tudni szeretnénk, mi az Atya akarata. Úgy, mint Jónás, aki direkt ment ellenkező irányba, mint amerre Isten küldte. Mindegyik csődbe jut: Jónás is, a fiú is. A mi életünk is.

A nagy fordulat a disznók vályújánál következik be. A fiúból szolgáló lesz, nincstelen és otthontalan, megenné még a disznók eledelét is. Ne moslékra gondoljunk, hanem egy fa termésére, a szentjános kenyérre. A legeslegszege nyebbek eledele volt. A zsidók annyira nem becsülték, hogy az állatok elé dobták. Egy közmondás szerint: „Ha a zsidók szentjános kenyérre szorulnak, akkor megtérnek.” Ebben a mélységben, ebben a szegénységben borul le a fiú imádságra. „Atyám, vétkeztem...” Ez a megtérésének kezdete. Leborulás a mélységben. Annak a felismerése, hogy valamit nagyon elrontott. És reménykedni kezd. Hátha visszafogadja az apja, legalább szolgáló. Ez a meg-

Rembrandt: A tékozló fiú

térés, bűnbánat kezdete: felismerem Isten kegyelmét és reménykedni kezdek, hogy van megbocsátás, van visszaút az atyai házba. Beismerjük, hogy hibáztunk, hibásak vagyunk. De felismerjük, hogy hol találunk feloldozást vétkeinkre. Könnyű lenne párhuzamot vonni a disznók vályúja és a mi életünk között úgy, hogy nekünk is ilyen mélységre kell jutni ahhoz, hogy megforduljon az életünk. Nem biztos, hogy így van. Lehet, hogy nem jutunk ennyire mélyre, nem futunk ennyire tá-

vol..., de a mi életünkben is eljön egy pont, amikor felismerjük: vétkezünk és bűnbocsánatra van szükségünk. Lehet, hogy a betegágyon, lehet, hogy egy krízisben jutunk ide. Ám lehet, hogy sikereink és örömeink helyezik ránk ezt a nyomást: már messze vagyunk attól, aki mindezt adja nekünk.

A hazatérés pillanatai: ezután a fiú hazaindul. Legyőz magában minden félelmet, hogy elutasításra talál, hogy őt már nem várja haza senki, hogy mit fognak szólni, hogy mer így hazamenni... „Még távol volt, amikor apja meglátta őt, megszánta, elébe futott, nyakába borult, és megcsókolta őt.” Az apja tehát nagyon is várta, nagyon is visszafogadta. Ezek a gyengéd gesztusok mind ezt fejezik ki. Annak ellenére, hogy abban a korban nem voltak ezek egy férfihoz méltó megnyilvánulások. Ilyen „abszurd” a kegyelem. Az történik, amit nem várnánk. Visszafogadja/befogadja a bűnöst, úgy bánik vele, mint ahogy senki más. Ezt kegyelmi pillanatot festette meg Rembrandt A tékozló fiú hazatérése című alkotásán. A sötét árnyalatú kép bal oldalán világos, vörösés színekben látható, amit a fiú az atya előtt térdel, az atya gyengéden ráhajol és átöleli. Mit látunk a fiúból? Hát az Atyát! A hazaváró és visszafogadó szeretetet. Az aggódás, a várakozás végre örömmé olvadt szét az arcán és a tekintetében.

A történet és a festmény együtt üzen nekünk: bármilyen messzire kerültünk is Isten akaratától, Ő visszafogad. Senki és semmi nem választhat el Istent szeretetétől... Még azok a mélységek sem, amiket mi ásunk, azok a magasságok sem, amelyekre magunk erejéből jutunk fel és minden dicsőséget magunknak tulajdonítunk, semmi és senki, aki félelemben tart, sem a kísértő múlt, sem a bizonytalan jövő, sem a mindennapi megélhetési gondok, sem vágyaink..., nem szakíthatnak el Istent szeretetétől, amely erősebb ezeknél. Pilinszky János írta: „Valamennyien tékozló fiúk vagyunk azzal a különbséggel, hogy egyesek az atyai háztól eltávolodó, míg mások már a visszavezető úton járnak.” Melyik úton járunk? Bármerre is tatunk, az Atya hazavár. A templom ajtaja, Isten szíve mindenki előtt nyitva áll. Olyan jó otthon lenni! Ámen.

Barta Livia

TIZENHAT ÉVE MINDEN ÖSSZEL

Tizenhat éve minden ősszel megszer-
vezzük a Hét Határos gyülekezetek
hittanosainak kirándulását.

Így történt október 5-én is! A szerve-
zésben ezúttal helyi segítők is volt
Rácz Tibor, lelkipásztor ő a Gerecei
Református Szórványmisszió lelki-
pásztora. Utunk ezúttal a Gerece
hegységbe vezetett, ahol találkozási
pontunk Tardos község volt, itt várt
ránk Czunyiné Gál Ilona, a gyülekezet
tagja és rendszeres természetjáró, Ő
vállalta, hogy végigvezet bennünket
túránk útvonalán. A gyülekezéskor már
látható volt, hogy ebben az évben a
megszokottnál is nagyobb létszámban

képződött ez e mészkő melyet a felhal-
mozódott vashidroxid fest vörösré.
Ebben a tengerben éltek többekkel
együtt az ammoniteszek, melyek ma-
radványaiból többen találtak is néhány
darabot. A gyerekek büszkén mutatták
egymásnak újonnan fellelt kincseiket.
A bánya egyébként nagyon sok érde-
kességet rejtget, megtudhattuk azt is,
hogy már a római korban fejtették itt a
követ, ennek nyomai ma is kiválóan
láthatók. Mivel a bányában mai is ter-
melik a mészkövet, ezért meg tudtuk
nézni, milyen módszerrel fejtik ki ma
a kőzettömböket, melyeket azután la-
pokra fűrészelnek. De láthattuk azt is

Mihály, erdész aki tanácsaival segített
leereszkedni egy meglehetősen mere-
dek domboldalon. A nagy létszámú
csapat jelentős része már akik megfo-
gadták a tanácsokat és figyelmezteté-
ket sikerrel vette az akadályokat. Ki-
sebb, nagyobb botladozások után sike-
rült a csapatnak leküzdeni ezt az aka-
dály is. Lám még a jelzett turista uta-
kon is rengeteg nehézség fordulhat elő.
Rövidesen üde zöld füvel borított tisz-
tásra érkeztünk, ahol a megfáradt csa-
pat elfogyaszthatta a hátizsákokban
lapuló ebédet. A hosszabb pihenő után
újult erővel folytattuk utunkat, a Héreg
községig hátralévő két kilométer már
igazán egészségügyi sétának bizonyult.
A héregi református templomnál már
várt bennünket Jakab István, lelkipász-
tor, aki jó házigazda módjára invitált
bennünket, pihenjünk meg a templom
padsoraiban. Nagy csodálkozására csak
jöttek és jöttek a fiatal kirándulók, akik
teljesen megtöltötték a templomot. A
nemrég megújult karzat is megkapta
terhelési próbát, sőt az oldalbejárat
előtti térség, valamint a padsorok közti
rész is gyerekekkel volt telve. Nagy-
tiszteletű úrból elő is tört a sóhaj, bár-
csak minden vasárnap ennyien lenné-
nek. De mennyien is vagyunk, számba
kéne venni, hangzott el a kérdés. A
„leltározás” eredménye, 227 fő vett
részt ezen a mai kiránduláson, ebből
200 hittanos fiatal a Hét Határ gyüleke-
zeteiből.

jöttünk kirándulni. Négy nagy és két
kisebb autóbussz érkezett a találkozási
helyre. Jó érzés volt együtt látni ilyen
sok református hittanos gyereket. A
sok éves tapasztalásnak megfelelően
kellő létszámú felnőtt kísérő is eljött a
kirándulásra.

A verőfényes napsütésben az első sza-
kasz erős kapaszkodóval indult, célunk
a híres tardosi kőbánya volt.

Itt bányásszák a tardosi vörös mészkő-
vet, melyet márvánként szoktak emle-
getni, hiszen megcsiszolva gyönyörű
felületek lehet látni. Különös érdekes-
sége a kőzetnek, hogy sok ősmarad-
vány lenyomata található benne, ez
teszi egyébként értékes is.

Tájékoztatóban elhangzott, hogy ezen a
helyen mintegy 150—200 millió évvel
ezelőtt az un. Jura korszakban mélyvízi
tenger hullámozott, melynek üledékéből

hogyan törik és osztályozzák az útépi-
téshez használható kőzetet. A hegy
tetején gyönyörű panoráma tárult
elénk, ahonnan megnézhattuk az elő-
tünk elterülő Tardos községet.

Utunkat tovább folytattuk az őszi erdő-
ben, itt a hatalmas bükk fák látványa
nyűgözött le bennünket, volt olyan
amelyiket csak három gyerek összeka-
paszkodva tudott átölelni. Az erdőben
lévő gombák látványa természetesen
felkeltette mindenki érdeklődését, de a
mai napon nem gombaszedésről szólt a
kirándulás, így érvényesült a kiadott
utasítás, mindent a szemnek semmit a
kéznek. Ilyen nagy létszámnál ellen-
őrizhetetlen ki, mit szed fel.

A különböző színekben pompázó őszi
erdőben vezető utunk veszélyes szaka-
szához érkezve újabb segítséget kap-
tunk. Héregről érkezett elénk Sándor

Jakab István örömmel köszöntötte a
sereget és röviden bemutatta a héregi
gyülekezetet valamint annak frissen
felújított templomát.

A tájékoztató után a rédei hittanosok és
Barta Livia lelkipásztor segítségével új
éneket tanultunk, mely egy kicsit fel is
rázta a megfáradt vándorokat.

Gerecei Zsolt lelkipásztor, alapítvá-
nyunk elnöke játékos igemagyarázatba
fogott, közben egy labda gyerekkézbe
dobásával pedig aktív részvételbe vont
mindenkit.

Újabb énekléssel fejeztük be közös
együttlétünket, majd az autóbusszon
megszavaztuk, legyen jövőre is Hét
Határos hittanos kirándulás.

A jól sikerült találkozó nekünk szerve-
zőknek új erőt adott a következő évi
esemény megszervezéséhez.

Bogáth István

BURGENLANDBAN KIÁNDULTUNK

Október 12-én 45 fő részvételével egy szép kirándulást tettünk Burgenland tartományban. Első megállónk még a magyar oldalon Kőszeg volt, ahol tettünk egy rövid sétát a szép időben, majd Lékán megnéztük a katolikus templomban a Nádasdy család kriptáját. Ezután Doborjánba vezetett az utunk, ebben a kis faluban született Liszt Ferenc, a világhírű magyar zeneszerző. Szülőházá-

ban kiállítás látható, koszorúkat elhelyeztük a mester szobránál. Következő állomásunk a fraknoi vár volt, ami nagyon szép természeti környezetben helyezkedik el, valóban egyedülálló élmény az ott eltöltött idő. A csodálatos és tartalmas napot egy soproni étteremben vacsorával zártuk.

Juhász Róbert

MEGHÍVÓ

**HÉT HATÁROS
ÍRÓ - OLVASÓ TALÁLKOZÓT
SZERVEZÜNK!
BANA: 2013. NOVEMBER 08.
17.00 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ**

HEIDELBERGI KÁTÉ

102. *Szabad-e a szentekre és a többi teremtményre esküdni?*

Nem szabad a szentekre esküdni.

Aki ugyanis törvény előtt esküszik, Istent hívja segítségül, hogy ő tanúskodjék az igazság mellett, és büntessen meg, ha hamisan esküszöm.

Egyedül csak Isten tudja, mi van a szívünkben, ezért a teremtményeket nem illeti meg hasonló tisztesség.

103. *Mit akar Isten a negyedik parancsolatban?*

A negyedik parancsolatban azt akarja Isten, hogy először is, a gyülekezet tartsa fenn az igehirdetést és az iskolákat. Én pedig, különösen ünnepnapon, szorgalmasan járjak istentiszteletre, tanuljam Isten igéjét, éljek a szent sákramentumokkal, vegyek részt a gyülekezet közös imádságaiban, és keresztyéni módon adakozzam.

Másodszor azt akarja, hogy gonosz cselekedeteimmel is hagyjak fel, és engedjem, hogy az Úr végezze bennem Szentleke által a maga munkáját, s így az örökkévaló szombat már ebben az életben elkezdődjék.

104. *Mit akar Isten az ötödik parancsolatban?*

Isten azt akarja, hogy édesapám, édesanyám, és minden előjáróm iránt tiszteletet, szeretetet és hűséget tanúsítsak, fogadjam tőlük engedelmesen, akár jóra tanítanak, akár büntetnek; gyengeségeik iránt pedig legyek türelmes, mert Isten az ő kezük által akar vezetni minket.

105. *Mit akar Isten a hatodik parancsolatban?*

Isten azt követeli, hogy embertársamat sem gondolatban, sem szóval, sem viselkedésemmel, még kevésbé tettlegesen, akár személyesen, akár közvetve meg ne sértsem, ne gyűlöljem, ne bántsam és meg ne öljem.

Ellenkezőleg: oltsak ki magamból minden bosszúvágyat, magamban se tegyek semmi kárt és magamat vakmerően veszedelembe ne sodorjam.

A közhatalom kezében azért van fegyver, hogy az emberölést megelőzze.

PALLÓHÍD ÉS KOPJAJA

Október 20-án, vasárnap délután teljesen megtelt az ácsi gyülekezeti terem. Ezen az alkalmon kettős könyvbemutatót tartottunk a gyülekezetben. Az egyházkerület kiadásában jelent meg a „Pallóhíd” című kötet, amely Körmenyi Lajos egykori ácsi lelképásztor hagyatékát dolgozza fel. Az egyházközösség szárnyai alatt pedig a „Kopjafa” című könyv látott napvilágot, amely Herczeg Lajos ’56-os mártír teológusnak, az ácsi gyülekezet egykori tagjának állít emléket. Az alkalom istentisztelettel kezdődött, melyen Mózes első könyvéből szöveg az ige, a jól ismert történetből: Ábrahám kész feláldozni fiát. A visszatérő mondaton volt a hangsúly: „És mennek vala ketten együtt.” Az áldozatos időkre Isten úgy készíti fel övéit, hogy a hitben kipróbált, engedelmes szolgálója és a hitben ébredező ifjú sorsát egymáshoz köti. Ez jellemezte a két könyv „főszereplőinek” életét is: Körmenyi Lajos, a sokat megélt, hitben tapasztalt lelképásztor és Herczeg Lajos, a szolgálatra készülő ifjú, mint lelki atya és lelki gyermek haladtak együtt, amíg ez megadatott nekik. Különösebb összehangolás nélkül a róluk készült kötetek is egyszerre láttak napvilágot... Ezt követően Körmenyi Alpár, a volt lelképásztor fia, úgy is, mint a „Pallóhíd” című könyv szerkesztője mutatta be a kiadványt. „A könyv hazakereszt” –mondta, mert Körmenyi Lajos szinte teljes szolgálata Ácson történt. A címhez hozzáfűzte: édesapja jellemezte úgy itteni szolgálatát, hogy

az a „bürü”, a pallóhíd szerepét töltötte be. Az volt a feladata, hogy összekösse a már nem létező régi és a még ki nem alakult új világot (1949 és ’79 között szolgált Ácson!), a gyülekezet számára járhatóvá tegye az utat. A kötetben önéletrajzok, szolgálati iratok, igehirdetések, vázlatok, bibliatanulmányok olvashatóak. Héregi Kálmán presbiter-kántor a „Kopjafa” szerkesztője szöveg erről a műről. Ő mint kortárs és barát érezte szükségét annak, hogy amíg személyes ismerősök élnek, megörökítse Herczeg Lajos emlékét. Dokumentumokat, személyes visszaemlékezéseket, fényképeket gyűjtött, a kötet összeállításában unokája, Gubó Gréta volt segítségére. A kiadvány címe a teológia udvarán álló kopjafa után született, ez látható a címlapon is. Dr. Herczeg Pál, aki mindkét személyhez kötődik (testvér és tanítvány), a köszönet után arra kérte a jelenlévőket, hogy a múlt ne legyen „elmúlt”. Ne felejtsük el, ne is ítéljünk sommásan. Az ötvenes évekről az az általános nézet, hogy az egyház megaludott, kiszolgált a rendszert. A két kiadvány –és sok más példa- azonban arról beszél, hogy akkor is élt és szolgált, megalkuvás nélkül az egyház. A délután „hivatalos” része után hosszú beszélgetés alakult ki a jelenlévők között. Családtagok, gyülekezeti tagok, érdeklődők találtak sok közös emléket és témát. Istené legyen a dicsőség a két kiadvány elkészültéért!

Gerecsei Zsolt, Ács

CSURGÓIAK ÁCSON

A Hét Határos csurgói kirándulás nagy örömeinkre nem maradt hatás nélkül. Nemcsak bennünk, akik résztvevői voltunk, hanem a csurgói testvérekben sem. Ennek ékes bizonyossága, hogy a csurgói gyülekezet szeptember 29-én, vasárnap, a gyülekezeti kirándulása során felkereste az ácsiakat. A tíz óra-kezdődő istentiszteletre éppen megérkező harmincfős csoporttal együtt dicsértük az Urat. Az igehirdetés után megismertettük őket templomunk, gyülekezetünk múltjával, jelenével. Majd elsétáltunk az étterembe, elfogyasztani az ebédet. Utána egy röpke városnézésre került sor. Megnéztük a Kossuth-szobrot és világháborús emlékműveket, az ötvenhatos kopjafát, valamint az

aradi vértanúk emlékkövét a város központjában. Lassan átsétáltunk a Bagolyvárba, ahol a cukorgyári kiállítást és a Kossuth-emlékszobát mutatták be vendégeinknek. A kastélyban az épülettel, az éppen akkor látható, a Természetjáró Bakancsos Klub 20 évét bemutató kiállítással ismerkedtek meg, majd a szépen kialakított kastélykertre vetettek gyors pillantást. Azért gyorsan, mert elszállt az idő, és tovább kellett indulniuk Pápára, ahol várták már a csoportot. Nagyon jó volt látni azokat, akikkel ottlétünkönkor találkoztunk, jó volt megismerkedni új arcokkal. Reméljük, lesz folytatása a találkozásoknak.

Gerecsei Zsolt, Ács

EGYHÁZMEGYEI MEGEMLEKEZÉS A REFORMÁCIÓRÓL

Október 27-én délután a kocsai református templomban találkoztak a Tatai Református Egyházmegegye gyülekezeteinek képviselői, hogy közösen emlékezzenek meg a REFORMÁCIÓ napjáról.

Különös aktualitása is volt az ünnepségnek, hiszen 300 esztendővel ezelőtt tartották ebben a templomban a Kocsai Zsinatot, mely nagyban meghatározta a dunántúli reformátusság jövőjét.

Máté László esperes igehirdetésével kezdődött a megemlékezés.

Őt a Vince Imre református iskola növendékeinek műsora követte.

Dr. Nagy Lajos kocsai születésű, felvidéki lelképásztor előadását hallgathattuk a Kocsai Zsinatról.

Millisits Máté, művelődéstörténész Heidelberg a Káté városa címmel tartott előadást.

Lukács Erika a gyülekezet kántora orgonajátéka gyönyörködtette el a jelenlévőket.

A templomi eseményeket követően kiállítás megnyitóra és szeretetvendégségre került sor a helyi művelődési házban.

Dr. Nagy Lajos esperes —
lelképásztor

ANGLIAI TANULMÁNYÚT

Barta Zsolt rédei református lelkész szeptemberben háromhetes tanulmányúton vett részt Angliában. A tanulással számos istentiszteleten is részt vett. Újságunk élményeiről és tapasztalatairól kérdezte őt.

Héthatár: Milyen módon jutottál ki Angliába és milyen tanulmányokat folytattál?

Barta Zsolt: Az ELTE végzős doktorandusz hallgatójaként megpályáztam egy ösztöndíjat a Balassi Intézetnél. A sikeres pályázatnak köszönhetően a Londontól 110 kilométerre található egykori üdülőváros, Cheltenham egyetemének bölcsészkarán folytattam megbeszéléseket egyik témavezetőmmel, Andrew Lincoln Újszövetség professzorral, valamint anyagot gyűjtöttem a formálódó disszertációmhoz.

H: Milyen várost kell elképzelnünk és milyen volt az egyetem?

B Zs: Egy Győr nagyságú városról van szó, amelynek kiterjedt belvárosa nagyrészt a 19. században nyerte el végső formáját. Sok szép régi épület és még több templom található ott. A bölcsészkar épülete szintén ebből az időből származik. Eredetileg lánykollegiumnak építették. Az egyetemet egy anglikán lelkész, Francis Close, az angliai evanglikál megújulás egyik élharcosa alapította a szélesebb néprétegek oktatása és felemelése céljából. A bölcsészkar épületegyüttesének szélén egy gyönyörű kápolna található, ahol ma főleg reprezentatív rendezvényeket tartanak.

H: Ha már a templomokat említetted, milyen a város felekezeti megoszlása?

B Zs: Az angliai átlag köszön vissza a városban. A legtöbb templom az anglikán egyházhoz tartozik. Van egy gyönyörű, főleg skótok által látogatott református templomuk is. Egy újabb építésű római katolikus templom is található a belvárosban. Ezen kívül számos methodista, baptista és neoprotestáns gyülekezet működik a közösségben.

H: Te milyen alkalmakra látogattál el?

B Zs: Célul tűzttem ki, hogy közelebről megismerkedem a mai anglikán egyházzal, hiszen annak idején tanul-

tunk róla, de nem voltak tapasztalataim. Ennek megfelelően egy vasárnap délelőtti istentiszteleten, három esti és két reggeli áhítaton vettem részt különböző templomokban. A vasárnap délelőttiakat nagyrészt a református templomban töltöttem. Egyszer benéztem a római katolikus templomba is. Összesen a három hét alatt kilenc istentiszteleti alkalmon vettem részt.

H: Mit tapasztaltál az anglikánoknál?

B Zs: Az egyháztörténelem óráinkról annyi maradt meg bennem, hogy teológiájában protestáns, liturgiájában a katolikushoz közelebb álló egyházzal van szó. A valóság ma már azonban az, hogy az egyháznak van egy protestánsabb és egy katolikusabb része. Ez

Cheltenham, egyetemi kápolna

főleg a istentiszteletben, de a eltérő teológiájukban is megmutatkozik.

H: Mit jelent ez a gyakorlatban?

B Zs: Egyrészt vannak olyan templomok, amelyek tele vannak szobrokkal, festményekkel, ahol a lelkészeket az „Atyám” megszólítással kell illetni, és ahol az istentiszteletet misének nevezik. Másrészt vannak olyan gyülekezetek, ahol teljesen puritánok a templomok, a lelkészeket keresztnévükön szólítják, a liturgia még a miénkénél is egyszerűbb és spontánabb. Ráadásul ebben a városban a képet még az is

bonyolította, hogy nem pusztán e két pólus mentén oszlottak meg a gyülekezetek, hanem volt még az evanglikál irány is. Az ilyen templomokban teljesen szabadon, esetlegesen folyt az istentisztelet. Az egyébként gyönyörű orgonák helyett modern hangszerekkel kísérték az éneklést, a csodálatos kő padlózatot rózsaszín szőnyeggel borították be, a lelkész kedélyesen humorizált másnaposságával. Az ilyen helyeken hagyományos éneket egyáltalán nem, vagy alig énekeltek. Bevallom, erős késztetést éreztem, hogy kimenjek egy ilyen istentiszteletről.

H: Mi a helyzet a reformátusokkal?

B Zs: Az angliai reformátusok száma igen csekély és erősen fogyóban van a felekezet. Az istentiszteleteken egyes élményekhez jutottam. Röviden, csodálatos imádságokat hallottam, nagyon szép volt az orgonájuk. A hallott prédikációk megragadtak a nyugati liberális gondolatiság határain belül. Az istentisztelet kezdetén lejátszott Hopp-hopp számok a már korábban említett késztetést hozták elő bennem. Elég vegyes alkalmak voltak ezek.

H: Mi volt a legpozitívabb élményed?

B Zs: Háromszor is visszamentem az egyik anglikán gyülekezet esti áhítatára. Egy kórus és igen képzett kántor vezette az alkalmakat. Itt még genfi zsolnárt is énekeltek. Ezen meghatódtam. Igazi lelki feltöltődésben volt részem.

H: Élményeid alapján meg tudsz-e fogalmazni valamiféle tanulságot?

B Zs: Nagyon is. Hagyományos, méltóságteljes, letisztult protestáns istentisztelettel nem találkoztam kint. Ezt fájtlaltam. Elme-

tem egy istentiszteletnek álcázott rock koncertre vagy egy anglikán misére. Ezt valahogy nem éreztem helyesnek. A reformátusoknál furán és rendszertelenül keveredtek a hagyományos és az új elemek. A hagyományos magyar református istentisztelet olyan kincs, amit ápolni és mindenképpen őrizni kell. A vegyítést, hígítást nem tartom járható útnak. Az egyetemes keresztény kultúrából építkező protestáns istentiszteletünket meg kell erősítenünk.

GYEREKSAROK

Kedves Gyerekek!

Szétnéztetek-e már a templomban figyelmesen? El tudnátok mesélni, hogy kívülről és belülről hogyan néz ki az a templom, ahova jártok? Fel tudnátok-e sorolni, hogy milyen berendezési tárgyak vannak a templomotokban? Gondolom nálatok is van úrasztala, szószék, keresztlő medence, padok, talán még orgona is. A következő hónapokban ezekről olvashattok ebben a rovatban.

Mielőtt belépnétek a templomba mindig hallotok egy hangot. A harang zúgására gondolok. „Bim-bam, bim-bam, lágyan szól a kis harang, messze cseng a bűvös hang...” A haranggal sok mindent lehet jelezni: az istentisztelet kezdetét, a pontos időt, a napi munka kezdetét és végét vagy azt, hogy valaki meghalt a faluban. Régen a harangok félreverésével jelezték, ha tüzeset történt vagy ellenség közelgett. Ám a győzelem hírére is harangzúgással adták tudtul az embereknek. 1456. július 22. után a pápa elrendelte, hogy délben húzzák meg a harangot mindenütt a nándorfehérvári győzelem örömeire. Azóta is erre a diadalra és a szabadságra emlékeztet bennünket a déli harangszó.

A harang legfontosabb feladata a hívogatás. Hangjával hív mindenkit Isten házába, az istentiszteletre. Hívogat mindenkit Isten közelébe, hogy hallgassa Isten szavát. Hívogat mindenkit, hogy találkozhasson Istennel. Minket is hívogat a templomba imádkozni, énekelni, találkozni Istennel és egymással.

János evangéliumának 1. részében van egy történet, amelyben megtudhatjuk, hogy az első tanítványok hol és hogyan találkoztak először Jézussal. (János ev. 1,35-51) András és János a pusztában látták meg Jézust és ott beszélgettek vele először. Kíváncsiak és izgatottak voltak. Még azt is megkérdezték Jézustól, hogy hol lakik. Ő így felelt nekik: „**Jöjjetek és meglátjátok.**” (János ev. 1,39) Ha le tudnánk fordítani a harangok hangját emberi szavakra, akkor szerintem pontosan ezt kapnánk: „Jöjjetek és meglátjátok!” Menjünk, hogy meglássuk Istent, hogy megismerjük Őt és meghalljuk szavát. Ha vasárnap a harangok zúgását halljátok, csendüljön a fületekbe, hogy mit mondanak és induljatok el a templomba.

Isten háza nyitva áll előttetek, Isten vár rátok. Gyertek!

Járjatok utána, hogy abban a templomban, ahova jártok, hány harang lakik a toronyban. Mekkora, hány kilósak, milyen idősök, hol készültek? Fűződik-e hozzájuk valami érdekes történet?

Rajzoljátok le a templomotokat! Lehetőleg ti magatok is legyetek rajta a képen. Aki elküldi a címre alkotását, az egy kis meglepetésben részesül! Szeretettel: Barta Livia
Címem: 2886 Réde, Széchenyi u. 7.

Ha barkácsolni van kedvetek, készíthettek cserép harangot. Kellékek: kis méretű virágcserep agyagból, madzag, 2 db nagy méretű gyöngy (festék és ecset, ha ki szeretnédfesteni).

m Népi gyűjtés, Szeged környéke (Csongrád vm.)

Temp-lo-munk az Is-ten há-za,
Gyer-me-ke-it hív-ja, vár-ja.
Ö-röm ne-künk e-gyütt len-ni,
I-mád-koz-ni, é-ne-ke-l-ni.

Megtanulhatjátok ezt a dalt, amelyet egy jól ismert karácsonyi ének dallamára éneklünk.

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács: megkeresztelték: Németh Ádámot, Varga Balázst, Gregus Marcellt, Horváth Balázs Ádámot, Pulai Mónikát, Pulai Ramónát, Pulai Dávidot, Pulai Józsefet

eltemették: Péntek Sándort, Dancs Sándornét, Szendi Sándort, Novotni Viktornét

Ászár: konfirmált Szerencséné Seprenyi Helga

Eltemették: Sáhó Tivadart (egykori presbiterünket)

Bana -Bábolna megkereszteltük: Vidovics Zoét, Mészáros Barnát

eltemették: Szluka Lajosnét, Zséfár Lajost, Biczó Árpádot

Csép: megkeresztelték Nemes Csengét

eltemették Elek Jánost

Császár: Keresztelő: Gyulai Attila, Pulai Boglárka,

Eszküvő: Csupor János és Markót Anita,

Temetés: Orbán Zoltán, Lakatos György, Fülöp Sándorné,

Ete: házasságot kötött Csonak Csaba és Pápai Zsuzsanna

Kisbér: megkereszteltük Kiss Olivíát

Környén eltemették Sasvári Lászlót és Cser Jánost.

megkereszteltük, Troll János Bencét, Grega Levente Jenőt, Ujváry Évát,

Szőke Barnabást, Ujváry Orsolyát

Nagyigmánd: Megkereszteltük: Baranyai Bencét

Eltemették: Vendégh Pálnét

Elég volt

Mihaszna semmirekellők hátráltatnak
Tenniakarásom sokhelyütt gáncsolják
Szerencsémre eggyel több az én segítőt

Mit sokan nem hisznek, én viszont
érezem is

Figyelj, s láss, észreveszed a rezdülést
Neked is van segítőd elég, ne légy kishitű

Megoldatlan feladatok halmazában
Szükségünk van egymás támogatására

Kotorjuk félre a ballasztot, vagy ugrás
Ez itt barátom az egyik jó megoldás
Akit mi nem tudunk most megjavítani
Hagyjuk az Istenre, vesződjön vele ás

Időnk tengerében sokféle megoldás
Mind arra vár, hogy kipróbáljuk, mi
használ
A jót megtartani kedves kötelesség
A rosszat elvetni bizony tudod, muszáj

Ne gondold, hogy meggátolható e teted,
Ha úgy akarsz a jót, ahogy most magam
Bízom, hogy a feladatot követi majd
Sokasodó magom, mondhatom véreim

Tudd te is vér vagy, csak prüszkölj
még ellenem
Pedig belátod egyszer, mint magam
nem rég
Nincs más út, mint felfedni arany test s
vér
Összeszorított fogakkal is szeressél!

Tatai Ferenc Ete, 2013-10-16

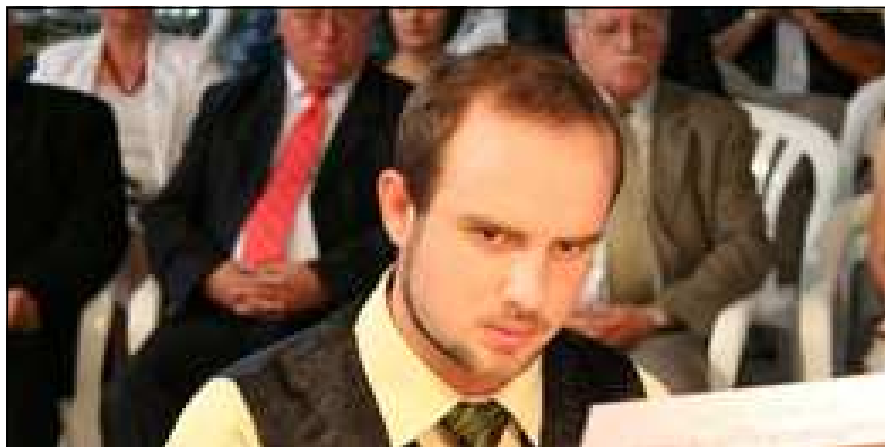
ORGONA HANGVERSENY NAGYIGMÁNDON

Október 13-án este felemelő élményben lehetett részük azoknak, akik eljöttek a Nagyigmándi Református templomba. Fekete Nándor orgonaművész, egy különleges hangzású orgonával adott feledhetetlen koncertet. A hangverseny során felcsendültek ismerős és kevésbé ismert zeneművek, melyeket az előadó összekötő beszéde, művekről

szóló ismertetése tett még emlékezetesebbé, személyesebbé.

A hangverseny bevételének egy része a parókia felújítását segíti elő, így ez úton is köszönetünket fejezzük ki Művész Úrnak, a szervezőknek, s mindazoknak, akik jegyet váltottak a különleges alkalomra.

Sugár Tamás

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: Gerecsei Zsolt elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email.: hethatarlap@freemail.hu

Felelős szerkesztő: Bogáth István Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641